

BARIATRİK CERRAHİ SONRASI PSİKIYATRİK TANILAR VE YEME DAVRANIŞI DEĞİŞİKLİKLERİ: 2 YILLIK PROSPEKTİF TAKİP ÇALIŞMASI

Rümeysa Yeni Elbay¹, Fatma Büşra Parlakkaya Yıldız¹, Fatma Nur Erol Icke², Hilal Büşra Keskin¹, Gizem Karakoyun¹

¹*İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul*

²*Bağımsız Araştırmacı*

Giriş: Bariatrik cerrahi geçiren hastaların ameliyat öncesi ve sonrası psikiyatrik tanılar ve yeme davranışları açısından değerlendirilmesi, cerrahi sonuçların optimize edilmesi ve uzun vadeli başarı için büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, bariatrik cerrahi uygulanan bireylerde psikiyatrik tanı profili ve yeme davranışlarındaki değişimleri karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır.

Yöntemler: Prospektif olarak yürütülen bu çalışmaya Kasım 2022-Nisan 2023 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin Genel Cerrahi kliniğinde bariatrik cerrahi adayları olarak değerlendirilen hastalar davet edilmiş, toplamda 101 hasta çalışmaya dahil edilmiştir. İkinci değerlendirme aşamasında, cerrahi sonrası ikinci senede, başlangıçtaki 101 katılımcıdan 36'sına ulaşılmış, preoperatif ile postoperatif dönemlerde kullanılan Sosyodemografik Bilgi Formu, DSM-5 için Yapılandırılmış Klinik Görüşme (SCID-5), Tıkanırmasına Yeme Ölçeği (TYÖ) ve Atıştırma Davranışı Ölçeği (ADÖ) ile kapsamlı bir izlem görüşmesi yapılmıştır. Etik Kurul Karar Sayısı:2025/09-24.

Sonuçlar: Beklendiği üzere cerrahi sonrası hastaların beden kitle indeksi anlamlı şekilde azaldı (preoperatif 43.84 → postoperatif 28.35; $p < 0.001$). Tıkanırmasına yeme davranışı cerrahi öncesinde

%30.6 oranında görülürken, cerrahi sonrasında tüm hastalarda bu davranış ortadan kalktı. Yaygın anksiyete bozukluğu tanısında istatistiksel olarak anlamlı azalma gözlemlendi ($p=0.039$) ve toplam psikiyatrik tanı yükü istatistiksel olarak anlamlı azaldı ($p=0.035$). TYÖ puanı düştü (pre-op medyan: 13 → post-op: 6; $p=0.003$) ancak atıştırma davranışı puanlarında istatistiksel olarak anlamlı değişiklik olmadı ($p=0.435$) ve cerrahi sonrası da devam etti. Preoperatif dönemde yeme bozukluğu tanısı ile, hem TYÖ ($r=0.614$, $p=0.001$) hem de ADÖ ($r=0.689$, $p<0.001$) toplam skoru arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif, orta dereceli bir ilişki varken postoperatif dönemde bu ilişki kayboldu. Buna karşın, cerrahi sonrası TYÖ ve ADÖ toplam skoru arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif, güçlü bir ilişki vardı ($r=0.754$, $p<0.001$).

Tartışma ve Sonuç: Bulgularımız literatürle uyumlu ve cerrahi sonrası takiplerde yalnızca DSM tanılarına değil, subklinik yeme davranışlarına da odaklanılması gerektiğini düşündürmektedir. Sonuç olarak, multidisipliner ve bütüncül bir yaklaşım hem klinik hem de subklinik yeme davranışlarına yönelik müdahaleleri içermelidir.

Anahtar Kelimeler: Yeme bozukluğu, obezite cerrahisi, tıkanırmasına yeme, atıştırma davranışı